

Faktų medžiotojams

1 Adamčiko progimnazija
Laisvės al. 96

„Nereikia – aš čia pats suprantu! Čia pasaka“, – girdą Tadą Daugirdą, susiruošusį pasakoti apie Čiurlionio paveikslus, nutraukė 1908 m. Adamčiko gimnazijoje vykusios pirmosios Kaune, bet iš tiesų Antrosios lietuvių dailės parodos lankytojas. Jo, paprasto sodiečio, reakcija, sakoma, sujaudino genijų iki ašarų. Gimnazija iki mūsų dienų neišliko, maždaug tame taške stovi Kauno miesto savivaldybė (pakabinusi parodai skirtą atminimo lentą), bet vieta svarbi ir tuo, kad 1911 m. čia vyko pomirtinė Čiurlionio paroda.

2 Kauno valstybinis muzikinis teatras
Laisvės al. 91

Nežinome daug apie Čiurlionio laiką Kaune, ir jis nebuvo ilgas, bet tikrai žinome, kad jis yra koncertavęs dabartiniame Kauno valstybiniame muzikiniame teatre! Tai įvyko 1908 m., jau minėtos parodos atidarymo proga, o teatras tuomet vadinosi tiesiog Kauno miesto. Čiurlionis skambino fortepijonu, o solo partiją atliko Kipras Petrauskas. 1921 m. šiame pat teatre buvo surengtas „Mikalojaus Kastanto Čiurlionies 10 metų mirties sukaktuvių paminėjimas“.

3 Pastatas
Maironio g. 11

Vienas seniausių Kauno naujamiestyje, dar 1860 m. iškilęs pastatas visuomet buvo pilnas veiksmo ir kultūros. Čia įvairiais laikotarpiais veikė Pileičių, vėliau – Karių klubai, J. Naujallio muzikos mokykla ir legendinis „Vilkolakio“ teatras. Kol dar tik buvo žadama laikinoji galerija, pastate veikusios Lietuvių meno kūrėjų draugijos patalpose buvo saugomi ir eksponuojami iš Rusijos, kur slėpti per Pirmąjį pasaulinį karą, pagabenti ir iš S. Kymantaitės-Čiurlionienės įsigyti M. K. Čiurlionio paveiksai. Beje, čia savo parodą 1922 m. surengė ir Markas Šagalas. Šiandien pastatas priklauso privačiam verslui.

4 Laikinoji M. K. Čiurlionies vardo galerija
A. Mackevičiaus g. 27

Pelėdų kalnas, savo pavadinimą gavęs meno mokyklos teritoriją apjuosus Vinco Grybo skulptūroms, visuomet garsėjo meniška aura. Pirmoji Čiurlionies darbams skirta galerija pradėta kurti praėjus dešimtmečiui nuo jo mirties, 1921 m. gruodžio 14 d. Remdamasi tadien pasirašytu įsakymu švietimo ministerija iš Sofijos Čiurlionienės už 65 tūkst. markių nupirko 193 paveikslus. Pastatas rėstas iš plytų, gautų išsprogdinus vieną iš Kauno tvirtovės statinių – karinę bateriją. Visgi 50-osioms Čiurlionio metinėms galerija atverta laikinai, dar tebevykstant statyboms, o pagaliau baigtoje galerijoje visi paveiksai... netilpo. Šiandien Vladimiro Dubeneckio projektuota modernizuoto istorizmo pavyzdys priklauso Kauno kolegijai, čia planuojama steigti analoginės fotografijos centrą.

5 Aleksoto apžvalgos aikštelė
V. Čepinskio g.

Pergabenti Antrąją lietuvių dailės parodą iš Vilniaus į Kauną, ją išeksponuoti, o tuomet, stvėrus už rankos mylimąją, pasprukti nuo dėmesio – labai romantiška. Taip ir nutiko 1908 metais. Išsisukę nuo protokolinių vargų Konstantinas ir Sofija nutarė į Kauną pažvelgti iš paukščio skrydžio – tai galite padaryti ir jūs, į šiandien itin populiarią, bet jausmingos auros nepraradusią Aleksoto apžvalgos aikštelę užkilę funikulieriumi ar laiptais. Puiki vieta pasimatymui – ir pirmam, ir šimtajam.

6 Nacionalinis M. K. Čiurlionio dailės muziejus
V. Putvinskio g. 55

Lyg karūna ant kaunietiškojo modernizmo tinklo pakilęs muziejus (tiksliau, du – kitoje pusėje rasite Vytauto Didžiojo karo muziejų, kurio fasadas primena Gediminaičių stulpus) yra esminis taškas tiems, kurie dėl kokių nors priežasčių gali aplankyti tik vieną vietą Kaune. Muziejaus architektūra iš tiesų sukurta įsikvėpus Čiurlionio paveikslais. Naujesniajame priestate, galerijoje – reveransai Čiurlionio paveikslams ir muzikai, pagrindinėse menėse – pagarba lietuvių menui, tautodailėi, tarpukario inteligentijos drąsai. Parodos čia dažnai keičiamos, tad grožėtis nesenstančia architektūra ir interjerais galima vėl ir vėl.

7 Sofijos Čiurlionienės namai-memorialinis muziejus
Žemaičių g. 10

Namas, kuriame gyveno Sofija Kymantaitė-Čiurlionienė, pagal Vytauto Landsbergio-Žemkalnio projektą pastatytas 1932 m. Rašytojos, pedagogės, visuomenės veikėjos, vertėjos pirmasis lietuvių kalbos mokytojas buvo Vaižgantas. Vėliau, susipažinusi su Čiurlioniu, lietuvių kalbos išmokė ir jį. Šiuose namuose gyveno ir Čiurlionių dukra Danutė bei jos vyras Vladimiras Zubovai. Jie kartu su Sofija pripažinti Pasaulio tautų teisuoliais, nes naciams siautėjant gelbėjo ir slėpė žydus. Kaunietiškos architektūros namai ir šiandien priklauso šeimai.

8 Galaunių namai-muziejus
Vydūno al. 2

Meno istorikas, grafikas Paulius Galaunė muziejininkystę studijavo Luvro mokykloje Paryžiuje, tad nenuostabu, kad tapo Čiurlionies galerijos, o vėliau ir jo kūrybai dedikuoto muziejaus vadovu. Jo žmona Adelė buvo garsi operos solistė. Šeima įsikraustė į Edmundo Fryko suprojektuotą modernistinį gražuolį Ažuolyno pašonėje, kurį šiandien lanko besidomintys architektūra, dailė, muziejininkyste ir, žinoma, Kaunu. Apžiūrėję parodas ir kambarius neskubėkite išeiti, nes pirmajame namo-muziejaus aukšte laukia jo šeimininko sukaupytų leidinių biblioteka.

9 Lietuvos bankas, Kauno skyrius
Maironio g. 25

Monumentalios šio pastato formos ir prabanga tviskantis interjeras liudija, kokių šviešių ambicijų turėjo Pirmoji Respublika. Bet Lietuvos bankas saugo ir paslaptis.

Čiurlenantis Kaunas

Kauną okupavus naciams, Paulius Galaunė Čiurlionio paveikslus paslėpė čia buvusiam seife. Traukdamiesi iš Kauno vokiečiai pasiėmė ir saugyklos raktus, be to, susprogdino netoliese, dab. Vienybės a., buvusią elektrinę. 1946 m. patvinus Nemunui per sprogdimo metu susidariusią angą į saugyklą ėmė veržtis vanduo, tad teko vaduoti čiurlioniškąjį lobį. Dalis paveikslų permirko, labiausiai nukentėjęs – „Zodiako“ ciklas.

10 Petrašiūnų kapinės
M. Gimbutienės g. 28

Vienose svarbiausių Lietuvos kapinių, kuriose išsisi daugybė šaliai nusipelnusių asmenybių, palaidota ir Sofija Čiurlionienė. Paminklą jai sukūrė anūkė Dalia Palukaitienė. Petrašiūnuose – ir muziejaus vadovų Pauliaus Galaunės su žmona Adele, Petro Stausko, Osvaldo Daugelio kapai.

11 Eigulių kapinės
Jonavos g. 296A

Konstantinas turėjo net 4 brolius ir 4 seseris. Didelės Čiurlionių šeimos narių likimai įvairūs. Dalis jų vinguriavo Kaune. Štai sesuo Valerija buvo kultūros veikėja, muziejininkė – ji 1915 m. Lietuvių dailės draugijos įgaliota į Maskvą lydėjo nuo karo evakuojamus M. K. Čiurlionio paveikslus, o 1919 m. rūpinosi jų grąžinimu į Lietuvą, vėliau daug metų dirbo brolio kūrybai dedikuotame muziejuje, su seseria Jadvyga puoselėjo jo atminimą. Kaip ir daugybe įvairių talentų pasižymėję broliai – politikas, visuomenės veikėjas Stasys ir muzikas, architektas Povilas, Valerija palaidota Kaune, Eigulių kapinėse.

Įkvėpimo žvejams

12 Ažuolyno biblioteka
Radastų g. 2

Ar žinojote, kad yra ir „trečiasis Čiurlionis“? Daug kalbame apie jo muziką ir dailę, bet Čiurlionis buvo ir rašytojas, plastiškai ir muzikaliai dėliojęs žodį. „Jo parašyti literatūros puslapiai savo ruožtu ir komentuoja, ir esmingai papildo dailininko kompozitoriaus portretą“, – įsitikinęs leidinio „M. K. Čiurlionis. Žodžio kūryba“ sudarytojas Vytautas Landsbergis. Knygą rasite Kauno bibliotekose, kad ir šioje, pačioje didžiausioje, bet itin jaukioje, kurioje ir apžiūrėsite parodą, ir sudalyvausite knygų pristatymuose, diskusijose, koncertuose.

13 Kauno Vinco Kudirkos viešosios bibliotekos
Meno ir muzikos skyrius
A. Mapu g. 18

Paklaidžiojus siauromis senamiesčio gatvelėmis užsukti į raudonų plytų pastatą, išsirinkti mėgstamą plokštelę ir lenty-noje susirasti Čiurlionio mylimajai rašytų laišku rinkinį – „Laiškus Sofijai“. Skamba kaip romantiško filmo scenarijus? Ir jūs galite būti pagrindiniu jo herojumi, jei užsuksite į šį Kauno Vinco Kudirkos viešosios bibliotekos skyrių, kuriame mūzos jaučiasi kaip namuose.

14 Osvaldo Daugelio biblioteka
V. Putvinskio g. 55

Net jei esate ištikimas bibliotekų lankytojas, ši, jau šimtametė, gali būti jums naujiena. Meno leidinių biblioteka muziejuje įkurta dar 1921 metais, bet tik visai neseniai tapo atvira visuomenei ir ilgamečio institucijos vadovo garbei gavo naują vardą. Osvaldo Daugelio biblioteką ir skaityklą, apsuptą vitrininiais langais, rasite nusileidę į laikinų parodų erdvę muziejaus priestate.

15 VR filmai „Angelių takais“ ir „Pasaulių sutvėrimas“
V. Putvinskio g. 55

Tais pačiais laiptais nusileidę muziejuje rasite ne tik parodas bei biblioteką, bet ir salę, skirtą režisierės Kristinos Buožytės ir prodiuserio Vitalijaus Žuko sukurtooms virtualios realybės patirtims. Savo gyvenimą pradėjęs legendiniame Venecijos kino festivalyje, filmas „Angelių takais“ sužavėjo ne vienos šalies meno gurmanus, bet nuširdžiausiai į estetišką potyrių kelionę leidžiasi, žinoma, lietuviai. „Pasaulių sutvėrimas“ – 150-osioms Čiurlionio metinėms sukurta naujiena, kviečianti tyrinėti kūrybines galias – vieną aktualiausių ir nuolat atsikartojančių M. K. Čiurlionio temų. P. S. Seanso laiką rezervuokite iš anksto!

16 Kauno valstybinė filharmonija
L. Sapiegos g. 5

Jei norite Čiurlionio parašytą muziką išgirsti gyvai, didžiausia tikimybė, kad tai įvyks čia, senojoje filharmonijoje, kuri, beje, įsikūrusi buvusiam teisme. Ši koncertų salė – Kauno valstybinio choro ir Kauno miesto simfoninio orkestro namai. Jau netrukus tikimės jus pakviesti į M. K. Čiurlionio koncertų centrą kitoje Nemuno pusėje, kur genijaus, jo bendraamžių ir kitų talentų kūryba liesis dar subtiliau.

Už pagalbą kuriant maršrutą dėkojame

Nacionaliniam M. K. Čiurlionio dailės muziejui
Kauno Ažuolyno bibliotekos
Kaunistikos skyriui

Naudingos nuorodos

visit.kaunas.lt
ciurlionis.lt
ciurlionis.eu
ciurlioniui150.lt
ciurlioniokelias.lt
angelutakais.lt

Laisvės al. 36 | +370 616 50991
Rotušės a. 15 | +370 620 90619
info@kaunasin.lt | visit.kaunas.lt

Labas,

sveiki atvykę į Kauną! Nors Mikalojus Konstantinas Čiurlionis (1875–1911) niekada negyveno mūsų mieste ir, tiesą sakant, čia lankėsi vos keletą kartų, esame amžiams užkerėti jo simbolizmo ir kupini meilės čiurlioniškajai menų sintezei. Daug prie šio ryšio prisidėjo po vyro mirties Kaune visam laikui įsikūrusi jo mylimoji Sofija, o ir menininko kolegės bei talento gerbėjai, suvieniję jėgas ir darę viską, kad Čiurlionio kūryba liktų čia. Lietuvai atkūrus Nepriklausomybę būtent iš Kauno į pasaulį nuaidėjo žinia apie šį genijų, kurio 150-ąsias gimimo metines skambiai minime 2025-aisiais.

Tvirtai tikime, kad sėkmingas atminimas – tai ne tik detalus ženklėjimas, bet ir kūrybiškas požiūris. Todėl sukūrėme maršrutą, kuriame ne visi objektai pastebimi plika akimi ar pačiupinėjami. Kviečiame sulėtinti tempą, pasirūpinti kokybiškomis ausinėmis, akiniais nuo saulės, skėčiu, pledu, termosu – viskuo, ko gali prireikti tyrinėjant čiurlenantį Kauną ir ieškant jo čiurlioniškojo identiteto.

Išleista 2025

Pasivaikščiojimų grojaraštis
Spotify
„Čiurlenantis Kaunas“

Laisvės al. 71

tekstus.

Kęstućio g. 74A

nusiavę batus.

grojastis

ar Kauno

tis Kadagių slėniu.

„Sonata I (Sonatos)“

legendai.

Tai ji - ramybė.

iums?

apžvalgos aikštelės...

„Ziema“

Zinoma, juose nuostabu ir vasarą.

„Ziema“

tuvoje planetariume.